

Dossier per a Tècnics i Jugadors

Pilota a l'escola

EDICIÓ 2022-2023

FEDERACIÓ DE PILOTA VALENCIANA
COORDINACIÓ DE PILOTA VALENCIANA

ÍNDEX

- 1. OBJECTIUS DEL PROJECTE 2022-2023 (Pàg. 3)**
- 2. SESSIÓ DE TÈCNICS I JUGADORS (Pàg. 4)**
- 3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ TÈCNICS I JUGADORS (Pàg. 5)**
- 4. NORMES D'OBLIGATORI ACOMPLIMENT (Pàg. 6)**
- 5. DINÀMICA DE LA PART TEÒRICA (Pàg. 8)**
- 6. DINÀMICA DE LA PART PRÀCTICA (Pàg. 9)**
- 7. ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECIALS (Pàg. 23)**
- 8. BIBLIOGRAFIA RELATIVA A L'APRENTATGE PILOTA VALENCIANA (Pàg. 25)**
- 9. ENLLAÇOS WEB D'INTERÉS (Pàg. 26)**
- ANNEX I: QÜESTIONARI JUGADOR (Pàg. 27)**
- ANNEX II: QÜESTIONARI TÈCNIC (Pàg. 28)**

1. OBJECTIUS DEL PROJECTE

1.1 OBJECTIUS GENERALS

- Ensenyar al nostre alumnat l'esport nacional dels valencians.
- Transmetre al professorat dels centres educatius les possibilitats educatives, socials i culturals de l'esport de la pilota valenciana.

1.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Transferir de forma real la pilota valenciana a les escoles.
- Crear una vinculació real entre els centres educatius, els ajuntaments i els clubs de Pilota Valenciana.
- Possibilitar que l'alumnat conega tècnics federatius i jugadors de pilota valenciana de reconeguda carrera professional.
- Possibilitar que el professorat d'EF i el seu alumnat conegen els membres del club del municipi, especialment, els monitors de l'escola de pilota.
- Preparar el professorat d'EF per poder dur a terme la UNITAT DIDÀCTICA de Pilota Valenciana i la sessió de Pilota a l'Escola en les condicions necessàries d'èxit.

2. SESSIÓ DE TÈCNICS I

S'inicia un nou curs i tornem a engegar el programa PILOTA A L'ESCOLA. S'inicia amb les sessions preparatòries per tècnics, jugadors i docents.

La sessió de tècnics i jugadors es dona el **18 de novembre a l'aula M26B de FCAFÉ**. Aquesta sessió és requisit indispensable per a tot aquell jugador/tècnic que estiga interessat en participar al programa, és fonamental perquè tot l'equip conega el protocol a seguir en les sessions als centres, així com el contingut del programa i els possibles canvis que hi puguem haver.

Les sessions es conformen de la següent estructura i horari:

10:00 – 10:30 Introducció general

10:30 – 11:00 Programa 2022-2023

11:00 – 11:45 Casos pràctics

11:45 – 12:00 Dubtes

Posada en comú de la resolució de casos pràctics. Els tècnics-docents proposaran casos concrets i els tècnics, junt amb els jugadors, resoldran aquests casos de tal forma que s'assolisquen els objectius de les sessions. Per a l'edició 2022-2023 es proposaran casos concrets i extraordinaris de centres educatius amb algun alumne NEE, algun amb mobilitat reduïda o algun amb conducta disruptible (exemples sessions de docents amb personal docent específic en esta àrea). També es tindrà en compte la capacitat d'adaptació al nivell de l'alumnat, per exemple en centres amb alumnat amb molt nivell de pilota i amb un pati que disposa de parets que aprofiten per a introduir el frontó o el mateix cas, però que les parets que no són adequades per practicar el frontó i sí per a fer pilota grossa.

Igual que hi ha una jornada preparatòria del curs, hi ha una altra que se celebra al finalitzar el curs on s'avalua el desenvolupament del programa: sessions, trobades de cloenda, aspectes diversos del programa, etc.

L'assistència a ambdues jornades és una condició indispensable per ser considerat dins l'equip tècnic del programa. L'absència injustificada a alguna de les jornades s'entendrà com que ja no hi ha interès per formar part del programa.

3. PROTOCOL D'ACTUACIÓ JUGADOR-TÈCNIC

- **Jugador:** Samarreta, dessuadora i pantaló de Pilota a l'Escola.
- **Tècnic:** Samarreta, dessuadora i pantaló de Pilota a l'Escola i l'expositor junt amb la motxilla corporativa.

3.1 Una vegada es coneix la data de la jornada:

3.1-A Posar-se en contacte amb el docent. (3-4 dies abans) És d'obligat compliment contactar amb el centre i confirmar que la informació de la qual es disposa és correcta (per correu, telèfon preferiblement):

- Hora d'entrada i del pati.
- Nombre d'alumnes i característiques.
- Espais, material, entrevista, etc.
- Nivell de joc o de coneixement de la pilota on es troben.
- Preguntar si coneixen algun membre del club de pilota local.

3.1-B Contactar amb el CLUB DE PILOTA local (3-4 dies abans) Tractar de coordinar la seua presència a la sessió de Pilota a l'Escola del centre educatiu.

3.2 Al centre:

1. **Puntualitat:** cal estar **15' abans de l'hora d'entrada**, els DOS junts, dins del Centre. En cas que no estiga el mestre encara, parlar amb el Conserge.

2. **Presentació** al mestre i director: (CAL REVISAR ABANS D'ENTRAR ELS NOMS DEL COS DOCENT)

"Bon dia, venim de la Federació de Pilota Valenciana, formem part del programa educatiu Pilota a l'Escola i voldríem parlar amb (nom del mestre/mestra i director/directora)".

3. **Analitzar** els espais dels quals disposem per desenvolupar la sessió, tant pràctica, com teòrica.

4. Recollir els recursos que necessitem: ordinador, projector, etc.

3.3 Sessió:

1. El tècnic presenta al professional elogiant les seues facultats i el seu currículum esportiu.
2. El tècnic es presenta ell mateix.
3. Desenvolupar la part teòrica: mostrar vídeo introductori, (podem fer servir la GUIA PER A DESPISTATS). Iniciem l'entrevista al jugador i el tècnic va enriquint la sessió amb vídeos, fotos, material del mostrari, dades escrites a la pissarra... mentre van sorgint les preguntes.
* Incloure i remarcar en aquesta part, els valors de la pilota.
4. En començar la part pràctica, tècnic-professional s'ha de coordinar de manera que un dirigeixca la sessió, mentre l'altre prepara l'espai.
5. En la part de la tornada a la calma es farà:
  - Una valoració amb l'alumnat sobre el contingut de la sessió
  - Informar a l'alumnat i professorat d'escoles de pilota, partides i trinquets (infraestructures en general) on poden anar a veure una partida o practicar.
7. CLOENDA: S'informarà per correu electrònic als centres, quan es tinga la informació concreta.

4. NORMES D'OBLIGATORI ACOMPLIMENT

1. **Tot l'alumnat ha de participar-hi**, encara que siga parcialment (en el dossier trobareu indicacions de com fer-ho amb alumnat NEE).
2. **El tècnic es posarà en contacte amb el mestre d'EF tan prompte com siga possible (3-4 dies abans)** per assabentar-se de:
  - Les instal·lacions disponibles: pati, aula per fer la teoria, espai alternatiu per si hi haguera inclemències meteorològiques, etc.
  - Hora d'entrada i de l'esbarjo per no fer una parada a meitat sessió i poder canviar l'ordre de teoria-pràctica.

- Quantitat d'alumnes i característiques.

3. La llengua vehicular del programa és el valencià i la llengua de comunicació és qualsevol que puga servir per a comunicar-se amb l'alumnat. Els tècnics sempre es dirigiran a l'alumnat en valencià encara que l'alumnat conteste en castellà. Únicament, si el tècnic veu que no hi ha comprensió li parlarà en la llengua amb què es puga comunicar amb l'alumne per tal de poder explicar-li tot el que faça falta. **Les intervencions al gran grup seran sempre en valencià.** Si cal, després es pot fer una intervenció individual si hi ha algun alumne que ho necessite.

4. Amb un **màxim de tres dies després de realitzar la sessió**, caldrà **enviar l'informe del tècnic i professional.**

* L'informe serà obligatori emplenar-lo, en cas de no fer-ho, es considerarà que la sessió no ha sigut realitzada.

5. El **recull** de premsa és **obligatori** per a l'alumnat

6. El **professor** del centre ha d'assistir a la sessió i **col·laborar en tot** allò que li demane el tècnic

7. **Informar** sobre bibliografia, repositori del web, fitxes de jugadors, mitjans de comunicació (Premsa: Levante, Las Provincias, Superdeporte. Programes de ràdio: Colp a Colp, El Joc del Poble, Pilota al Dia, Val i Trenta, Ràdio Pego, Ràdio S. Vicent. Televisió: À Punt, La Trinqueteria, Proximia, ADN Valencià).

8. Està totalment prohibit fumar en la porta del centre, i evidentment, dins del mateix.

9. No menjar dins del centre.

10. No mirar el mòbil durant la sessió, portar rellotge per controlar el temps.

**SOM LA IMATGE DE LA FEDERACIÓ DE PILOTA, DEL PROGRAMA PILOTA A L'ESCOLA I,
SOBRETOT, SOM LA IMATGE DE LA PILOTA VALENCIANA.**

HEM DE SER UN MIRALL PER ALS MÉS MENUTS

5. DINÀMICA PART TEÒRICA

ESTRUCTURA GENERAL I CONTINGUT

1. Orígens i evolució històrica: època grecoromana, edat mitjana, època moderna i actualitat.
2. Posicions de joc.
3. Modalitats i instal·lacions.
4. Material. Mitjançant l'expositor podem mostrar les pilotes, proteccions, etc.
5. Valors de la pilota: honradesa, amistat, el pacte perquè hi haja igualtat,
6. Entrevista al jugador: aprofitar per a incloure aquells aspectes que se'ns hagen pogut oblidar (especialment els valors).

PREGUNTES MODEL ENTREVISTA:

- On començares a jugar? Per què?
- Quina modalitat practiques i practicaves en els teus inicis?
- Quin és el teu colp favorit?
- Posició de joc
- Quins jugadors coneixes?
- Saps fer una pilota (paper, badana, vaqueta, etc.)
- Has jugat fora del país?

Podem emprar **internet** i projectar partides en les quals aparega el jugador, per tal de motivar l'alumnat.

SI ALGUN TÈCNIC NECESSITA ACTUALITZAR EL SEU USB AMB IMATGES I/O VIDEOS, QUE PASSE PER LA FEDERACIÓ O QUE ADJUNTE DOCUMENTS PER ELL MATEIX.

6. DINÀMICA PART PRÀCTICA

No fer sempre el mateix model de sessió en tots els centres, ja que l'alumnat pot presentar diferent nivell segons si els mestres han treballat la pilota, si a la localitat hi ha tradició de jugar, etc.

A continuació, es disposen una sèrie de models de sessió pràctica amb el criteri de l'espai. A més, caldrà tindre en consideració el nivell de l'alumnat i adaptar-se al seu nivell i característiques.

MODELS SESSIÓ PRÀCTICA:

- 6.1. TRINQUET
- 6.2. ESPAIS DIVERSOS
- 6.3. PISTA POLIESPORTIVA OBERTA
- 6.4. PISTA POLIESPORTIVA AMB PARETS LATERALS

6.1 - MODEL SESSIÓ PRÀCTICA A - TRINQUET

ESCALFAMENT: Duració entre 5-10'

NOM JOC: PARTS D'UN TRINQUET

DURACIÓ: 2 - 3'

MATERIAL: cons
del dau.

DISTRIBUCIÓ: entre 15-30 alumnes, part

EXPLICACIÓ: tots van corrent aleatòriament i el tècnic va nomenant les parts del trinquet (que estiguen baix a la canxa). Els alumnes han d'anar ràpidament a tocar aquesta part del trinquet nomenada. Últim que toca la part nomenada tindrà un 15 en contra igual que si férem una partida.

NOM JOC: JOC DELS 3 COLPS

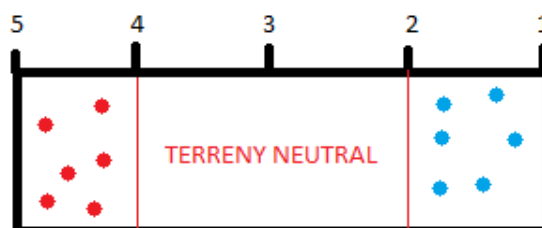
DURACIÓ: 2-4'

MATERIAL: cons i pilotes paper, espuma o similar. **DISTRIBUCIÓ:** 2 grups de 5-7, entre l'1 i el 5.

EXPLICACIÓ: un grup se situa entre l'1 i el 2 i l'altre grup entre el 4 i 5. Enfrontats i amb 1 pilota per a tots, han de colpejar-la a l'altre camp. Si la pilota es queda entre el 2 i el 4 (terreny neutral), l'equip últim en colpejar perd el quinze i pilota per a l'altre equip.

-Variant: introduïm pilotes per augmentar el ritme.

-Variant: no poden parar la pilota, han de colpejar directament quan ve de l'altre camp.

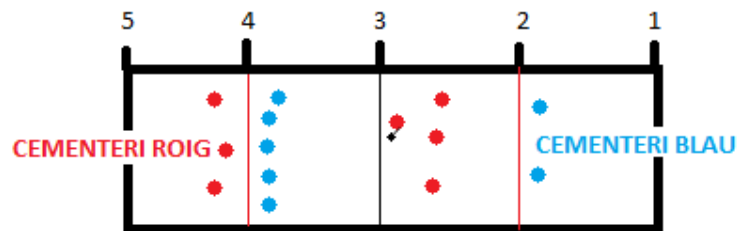

NOM JOC: EL CEMENTERI

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o similar. **DISTRIBUCIÓ:** 2 grups de 5-7, entre l'1 i el 5

EXPLICACIÓ: aprofitant la distribució d'abans, afegim els "cementers" entre l'1 i el 2 i entre el 4 i 5. Dos equips enfrontats i una pilota per a tots d'inici. Dividim el camp al 3 i l'equip roig ha de llançar del 3 cap al 4 i l'equip blau del 3 cap al 2. Al jugador de l'altre equip que colpeja la pilota es mort i passa al cementeri que hi ha darrere del camp contrari. Si des del cementeri aconseguim colpejar un rival, passem a reviure i anem al camp inicial. Guanya l'equip que manté major nombre de jugadors vius.

PART PRINCIPAL: Duració 60'

NOM JOC: RASPADA AMB PUNTERIA

DURACIÓ: 5'

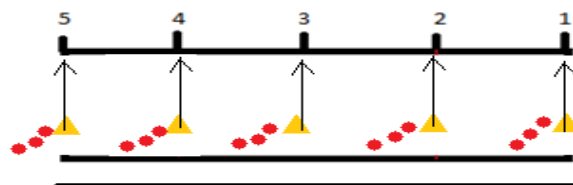
MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 3-4, un grup a cada número

EXPLICACIÓ: cada grup se situa a l'altura d'un número del trinquet, just baix de la careta. Posicionem un con a un metre de separació de la careta i des d'aquest punt el primer de cada grup ha de fer una raspada amb l'objectiu de fer colpejar la pilota damunt la línia de la muralla.

-VARIANT: podem demanar que realitzen una enganxada per tal d'eleva la pilota

-VARIANT: per a mode competició, cada alumne que impacte sobre la línia deixa pas al següent del seu grup, si no impacta, ha de repetir fins a aconseguir-ho i així deixar pas al següent. Guanya el grup que primer finalitza.

NOM JOC: FUTBOL - PILOTA

DURACIÓ: 10'

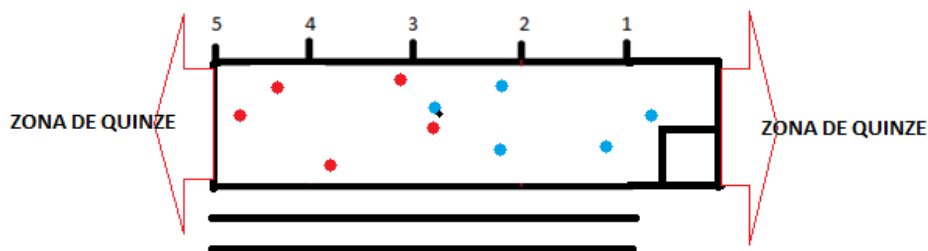
MATERIAL: cons i pilotes espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: es divideix el trinquet en dues parts, dau i rest, i a cada part es fa una canxa de joc. La "porteria" (passarem a nomenar-la com zona de quinze), podem modificar la seua amplària amb dos cons fins a obrir de paret a paret igual que al raspall. Anem modificant les normes segons el nivell d'aprenentatge i nivell tècnic dels alumnes:

- Nombre de tocs per persona i equip, podem començar amb infinits i anar reduint.

NOTA: hem de tindre cura de no utilitzar nomenclatura futbolística i sí vocabulari propi de la Pilota Valenciana, com per exemple porters (restos), davanters (punters), gol (quinze a favor), etc

NOM JOC: RASPALL MODIFICAT

DURACIÓ: 15'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana

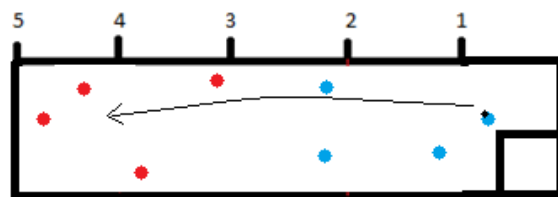
DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup té un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Enllacem el joc d'abans (futbol pilota) aprofitant la normativa dels últims minuts, i afegim noves variants:

-Tan sols es pot tocar dues voltes per equip i una per jugador.

-Si la pilota colpeja el cos d'un jugador, està parada i tot l'equip al qual ha pegat ha de retrocedir a defensar la seua zona de quinze.

-Si la pilota és colpejada intencionadament, serà quinze per a l'altre equip.

NOM JOC: COMPETICIÓ DE RASPALL

DURACIÓ: 20-25'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana **DISTRIBUCIÓ:** grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup té un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Finalitzem la sessió amb la part més important, organitzarem ràpidament una xicoteta competició de tots contra tots amb semifinals, 3r i 4t lloc i final.

-El jugador professional participarà en algun equip en inferioritat numèrica i anirà donant consells en tot moment.

TORNADA A LA CALMA: Duració 5-10'

NOM JOC: MASSATGE PILOTER

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: pilotes de foam, badana o tenis

DISTRIBUCIÓ: per parelles

EXPLICACIÓ: amb una pilota per a cada parella, es van fent un massatge al company en l'esquena i el mateix a l'inrevés.

OBSERVACIONS: preferible fer una gran foto de grup i una xarrada on fem una xicoteta reflexió sobre el que ha sigut la jornada de pilota a l'escola, aprofitar la formació per a la foto per insistir als alumnes i mestres de la importància que participen en el club o escola local o comarcal de pilota valenciana, que és un esport molt divertit com ells han comprovat en primera persona, que competiran per tot arreu, que van a fer molt amics...

6.2 - MODEL SESSIÓ PRÀCTICA B – ESPAIS DIVERSOS (pista poliesportiva, trinquet, frontó, galotxeta...)

ESCALFAMENT: Duració entre 5-10'

NOM JOC: JUGAR A PILLAR

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes i cons.

DISTRIBUCIÓ: entre 15-30, espai 10x10m

EXPLICACIÓ: Sempre paguen els mateixos alumnes, quan algú és pillat, s'ha de quedar quiet amb les cames obertes i per a salvar-lo, un company que no paga ha de fer-li una raspada al peu.

NOM JOC: JUGAR A PILLAR AMB PILOTES

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes i pilotes paper i badana, cons. **DISTRIBUCIÓ:** entre 15-30, espai 10x10m

EXPLICACIÓ: L'alumne que porta la pilota de badana és el que paga, ha de córrer a pillar als altres alumnes amb la pilota en la mà i tocar-los amb la pilota. L'alumne que porta la pilota de paper pot salvar als pillats passant-los la pilota i aquest poden seguir fugint del pagador o salvar a altres companys.

-Variant: introduïm pilotes progressivament

-Al senyal, han de canviar d'amo les pilotes de paper i canvia el pagador.

NOM JOC: ELS COLORS I ELS NÚMEROS

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes, cons.

DISTRIBUCIÓ: gran grup, 15x15m

EXPLICACIÓ: Tots els alumnes van corrent per tot l'espai de manera aleatòria, a la veu del tècnic (que dirà un color o un número), tots els alumnes han d'anar corrent a tocar algun element amb el color que han nomenat o ha de fer grups segons el número que ha nomenat.

-Variant: introduïm la mobilitat articular de tren superior i el TÈCNIC dirà que aquest exercici en concret més analític és el que feia el jugador professional que l'acompanya just avanç d'una gran final que va jugar.

-Aprofitarem aquest joc per a formar els grups que necessitem per a la part pràctica.

OBSERVACIONS: el jugador professional haurà d'anar preparant l'espai per a la part pràctica, segons la sessió i els jocs a desenvolupar per tal d'aprofitar el temps. Quan l'escalfament ha finalitzat, el tècnic portarà els grups als espais ja delimitats pel jugador professional.

PART PRINCIPAL: Duració 60'

NOM JOC: RASPADES I CARRERES

DURACIÓ: 5-7'

MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 6 alumnes

EXPLICACIÓ: Aprofitant tots els espais disponibles, situem dos cons separats entre ells a 5 m. 3 alumnes a cada con enfrontats. El primer exercici serà colpejar amb orientació i fer

punteria en el con contrari, on estarà un altre alumne esperant la pilota. L'alumne que colpeja passa al final de la seua cua i l'alumne que està esperant la pilota l'agafa, la para, la planta i colpeja de nou.

- VARIANT: colpejar de manera directa sense parar la pilota
- VARIANT: colpejar amb mà no dominant
- VARIANT: colpejar i anar corrent a la cua d'enfront

NOM JOC: FUTBOL – PILOTA

DURACIÓ: 10'

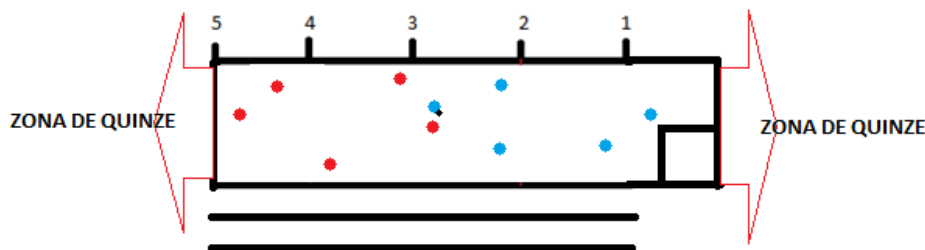
MATERIAL: cons i pilotes espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: es divideix el trinquet en dues parts, dau i rest, i a cada part es fa una canxa de joc. La "porteria" (passarem a nomenar-la com zona de quinze), podem modificar la seua amplària amb dos cons fins a obrir de paret a paret igual que al raspall. Anem modificant les normes segons el nivell d'aprenentatge i nivell tècnic dels alumnes:

- Nombre de tocs per persona i equip, podem començar amb infinits i anar reduint.

NOTA: hem de tindre cura de no utilitzar nomenclatura futbolística i sí vocabulari propi de la Pilota Valenciana, com per exemple porters (restos), davanters (punteres), gol (quinze a favor), etc.

NOM JOC: RASPALL MODIFICAT

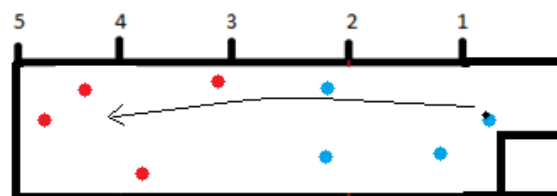
DURACIÓ: 15'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup té un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Enllacem el joc d'abans (futbol pilota) aprofitant la normativa dels últims minuts, i afegim noves variants:

- Tan sols es pot tocar dues voltes per equip i una per jugador.
- Si la pilota colpeja el cos d'un jugador, està parada i tot l'equip al qual ha pegat ha de retrocedir a defensar la seua zona de quinze.
- Si la pilota és colpejada intencionadament, serà quinze per a l'altre equip.

NOM JOC: COMPETICIÓ DE RASPALL

DURACIÓ: 20-25'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup te un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Finalitzem la sessió amb la part més important, organitzarem ràpidament una xicoteta competició de tots contra tots amb semifinals, 3er i 4t lloc i final.

-El jugador professional participarà en algun equip en inferioritat numèrica i anirà donant consells en tot moment.

TORNADA A LA CALMA: Duració 5-10'

NOM JOC: MASSATGE PILOTER

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: pilotes de foam, badana o tenis

DISTRIBUCIÓ: per parelles

EXPLICACIÓ: amb una pilota per a cada parella, es van fent un massatge al company en l'esquena i el mateix a l'inrevés.

OBSERVACIONS: preferible fer una gran foto de grup i una xarrada on fem una xicoteta reflexió sobre el que ha sigut la jornada de pilota a l'escola, aprofitar la formació per a la foto per insistir als alumnes i mestres de la importància que participen en el club o escola local o comarcal de pilota valenciana, que és un esport molt divertit com ells han comprovat en primera persona, que competiran per tot arreu, que van a fer molt amics...

6.3 - MODEL SESSIÓ PRÀCTICA C - Pista poliesportiva oberta

ESCALFAMENT: Duració entre 5-10'

NOM JOC: JUGAR A PILLAR

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes i cons.

DISTRIBUCIÓ: entre 15-30, espai 10x10m

EXPLICACIÓ: Sempre paguen els mateixos alumnes, quan algú es pillat, s'ha de quedar quiet amb les cames obertes i per a salvar-lo, un company que no paga ha de fer-li una raspada al peu.

NOM JOC: JUGAR A PILLAR AMB PILOTES

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes i pilotes paper i badana, cons. **DISTRIBUCIÓ:** entre 15-30, espai 10x10m

EXPLICACIÓ: L'alumne que porta la pilota de badana és el que paga, ha de córrer a pillar als altres alumnes amb la pilota en la mà i tocar-los amb la pilota. L'alumne que porta la pilota de paper pot salvar als pillats passant-los la pilota i aquest poden seguir fugint del pagador o salvar a altres companys.

-Variant: introduïm pilotes progressivament

-Al senyal, han de canviar d'amo les pilotes de paper i canvia el pagador.

NOM JOC: ELS COLORS I ELS NÚMEROS

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: alumnes, cons.

DISTRIBUCIÓ: tot el grup, 15x15m

EXPLICACIÓ: Tots els alumnes van corrent per tot l'espai de manera aleatòria, a la veu del tècnic (que dirà un color o un número), tots els alumnes han d'anar corrent a tocar algun element amb el color que han nomenat o ha de fer grups segons el número que ha nomenat.

-Variant: introduïm la mobilitat articular de tren superior i el TÈCNIC dirà que aquest exercici en concret més analític és el que feia el jugador professional que l'acompanya just avanç d'una gran final que va jugar.

-Aprofitarem aquest joc per a formar els grups que necessitem per a la part pràctica.

OBSERVACIONS: el jugador professional haurà d'anar preparant l'espai per a la part pràctica, segons la sessió i els jocs a desenvolupar per tal d'aprofitar el temps. Quan l'escalfament ha finalitzat, el tècnic portarà els grups als espais ja delimitats pel jugador professional.

PART PRINCIPAL: Duració 60'

NOM JOC: CONDUIR I COLPEJAR

DURACIÓ: 5-7'

MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma
alumnes

DISTRIBUCIÓ: grups de 4-6

EXPLICACIÓ: Un membre de cada grup se situa darrere del con on han d'apuntar els alumnes a l'hora de colpejar, aquest serà l'encarregat de rebre la pilota per a no perdre temps i anirà corrent al grup amb ella per fer el circuit. Aquest circuit serà el següent: amb xicotets colps amb la mà i raspades, l'alumne ha de conduir la pilota zigi-zaguejant entre els cons fins a aplegar a la zona de raspada, on ha de raspar buscant punteria al con on espera el primer alumne que hem dit.

-VARIANT: colpejar amb mà no dominant

-VARIANT: fer una competició a veure quin grup finalitza primer el recorregut

NOM JOC: RASPADES I CARRERES

DURACIÓ: 5-10'

MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 6 alumnes

EXPLICACIÓ: Aprofitant tots els espais disponibles, i la distribució del joc anterior, situem dos cons separats entre ells a 5 m. 3 alumnes a cada con enfrontats. El primer exercici serà colpejar amb orientació i fer punteria en el con contrari, on estarà un altre alumne esperant la pilota. L'alumne que colpeja passa al final de la seua cua i l'alumne que està esperant la pilota l'agafa, la para, la planta i colpeja de nou.

-VARIANT: colpejar de manera directa sense parar la pilota

-VARIANT: colpejar amb mà no dominant

-VARIANT: colpejar i anar corrent a la cua d'enfront

NOM JOC: INICIACIÓ AL RASPALL

DURACIÓ: 15'

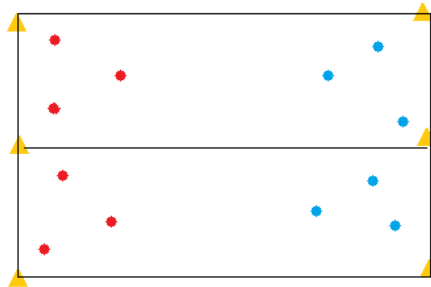
MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 6 alumnes

EXPLICACIÓ

: Aprofitant tots els espais disponibles, i la distribució del joc anterior, ajuntem dos camps (2 cons i 2 cons) i tenim un rectangle per aquest joc, allarguem la distància de separació entre els cons entre 5 i 10 m. Immediatament afegim altres dos cons per formar una segona canxa de joc i ja tenim dues pistes paral·leles. Amb aquests dos camps de 3 x 12 m aprox. Jugaran 3 x 3 en cada canxa a raspall modificat.

-VARIANT: poden fer diversos tocs per equip -VARIANT: poden parar la pilota i colpejar
Finalitzar amb el joc de raspall quasi al 100%

NOM JOC: COMPETICIÓ DE RASPALL

DURACIÓ: 20-25'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup te un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Finalitzem la sessió amb la part més important, organitzarem ràpidament una xicoteta competició de tots contra tots amb semifinals, 3r i 4t lloc i final.

-El jugador professional participarà en algun equip en inferioritat numèrica i anirà donant consells en tot moment.

TORNADA A LA CALMA: Duració 5-10'

NOM JOC: MASSATGE PILOTER

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: pilotes de foam, badana o tenis

DISTRIBUCIÓ: per parelles

EXPLICACIÓ: amb una pilota per a cada parella, es van fent un massatge al company en l'esquena i el mateix a l'inrevés.

OBSERVACIONS: preferible fer una gran foto de grup i una xarrada on fem una xicoteta reflexió sobre el que ha sigut la jornada de pilota a l'escola, aprofitar la formació per a la foto per insistir als alumnes i mestres de la importància que participen en el club o escola local o

comarcal de pilota valenciana, que és un esport molt divertit com ells han comprovat en primera persona, que competiran per tot arreu, que van a fer molt amics...

6.4 – MODEL SESSIÓ PRÀCTICA D – Pista poliesportiva amb parets als costats

ESCALFAMENT: Duració entre 5-10'

NOM JOC: ALUMNE I JUGADOR PROFESSIONAL

DURACIÓ: 2-3'

MATERIAL: cons i petos o mocadors.
 espai 10x10m

DISTRIBUCIÓ: entre 15-30 alumnes,

EXPLICACIÓ: nomenem a 4 alumnes amb noms de jugadors professionals (Puchol, Soro, Moltó, Sergio...). Aquests alumnes són els que paguen i han de córrer, amb el peto o mocador en la mà, per pillar, aquell que és pillat ha de dir en veu alta quin jugador professional vol ser, agafar el mocador i anar corrent a pillar.

NOTA: el professional anirà ajudant als alumnes a recordar els noms de jugadors.

NOM JOC: JOC DELS 3 COLPS

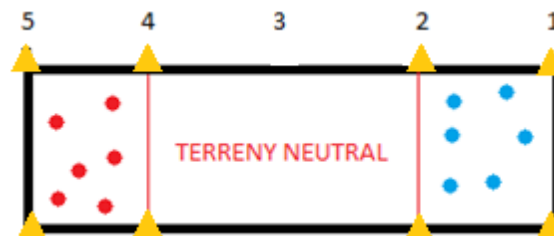
DURACIÓ: 2-4'

MATERIAL: cons i pilotes paper, espuma o similar. **DISTRIBUCIÓ:** 2 grups de 5-7, espai 5x12m.

EXPLICACIÓ: un grup se situa entre el con 1 i el 2 i l'altre grup entre el 4 i 5. Enfrontats i amb 1 pilota per a tots, han de colpejar-la a l'altre camp. Si la pilota es queda entre el 2 i el 4 (terreny neutral), l'equip últim en colpejar perd el quinze i pilota per a l'altre equip.

-Variant: introduïm pilotes per augmentar el ritme.

-Variant: no poden parar la pilota, han de colpejar directament quan ve de l'altre camp.

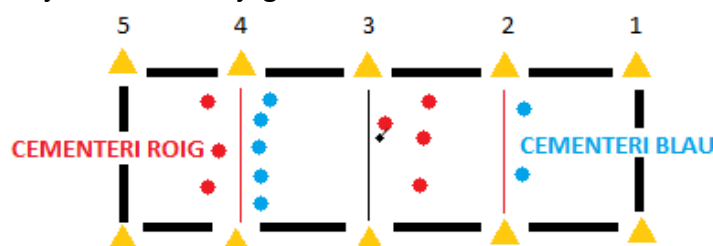

NOM JOC: EL CEMENTERI

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o similar. **DISTRIBUCIÓ:** 2 grups de 5-7, espai 5x12m.

EXPLICACIÓ: aprofitant la distribució d'abans, afegim els "cementers" entre el con 1 i el 2 i entre el 4 i 5. Dos equips enfrontats i una pilota per a tots d'inici. Dividim el camp al 3 i l'equip roig ha de llançar del 3 cap al 4 i l'equip blau del 3 cap al 2. Al jugador de l'altre equip que colpeja la pilota es mort i passa al cementeri que hi ha darrere del camp contrari. Si des del cementeri aconseguim colpejar un rival, passem a reviure i anem al camp inicial. Guanya l'equip que manté major nombre de jugadors vius.

PART PRINCIPAL: Duració 60'

NOM JOC: CONDUIR I COLPEJAR

DURACIÓ: 5-7'

MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma
alumnes

DISTRIBUCIÓ: grups de 4-6

EXPLICACIÓ: Un membre de cada grup es situa darrere del con on han d'apuntar els alumnes a l'hora de colpejar, aquest serà l'encarregat de rebre la pilota per a no perdre temps i anirà corrent al grup amb ella per fer el circuit. Aquest circuit serà el següent: amb xicotets colps amb la mà i raspades, l'alumne ha de conduir la pilota zigi-zaguejant entre els cons fins a aplegar a la zona de raspada, on ha de raspar buscant punteria al con on espera el primer alumne que hem dit.

-VARIANT: colpejar amb mà no dominant

-VARIANT: fer una competició a veure quin grup finalitza primer el recorregut

NOM JOC: RASPADES I CARRERES

DURACIÓ: 5-10'

MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 6 alumnes

EXPLICACIÓ: Aprofitant tots els espais disponibles, i la distribució del joc anterior, situem dos cons separats entre ells a 5 m. 3 alumnes a cada con enfrontats. El primer exercici serà colpejar amb orientació i fer punteria en el con contrari, on estarà un altre alumne esperant la pilota. L'alumne que colpeja passa al final de la seua cua i l'alumne que està esperant la pilota l'agafa, la para, la planta i colpeja de nou.

-VARIANT: colpejar de manera directa sense parar la pilota

-VARIANT: colpejar amb mà no dominant

-VARIANT: colpejar i anar corrent a la cua d'enfront

NOM JOC: INICIACIÓ AL RASPALL

DURACIÓ: 15'

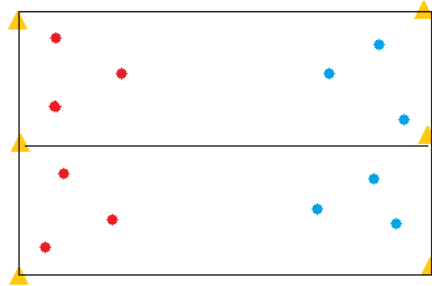
MATERIAL: cons i pilotes de paper o espuma

DISTRIBUCIÓ: grups de 6 alumnes

EXPLICACIÓ: Aprofitant tots els espais disponibles, i la distribució del joc anterior, ajuntem dos camps (2 cons i 2 cons) i tenim un rectangle per aquest joc, allarguem la distància de separació entre els cons entre 5 i 10m. Immediatament afegim altres dos cons per formar una segona canxa de joc i ja tenim dues pistes paral·leles. Amb aquests dos camps de 3x12m aprox. Jugaran 3 x 3 en cada canxa a raspall modificat.

- VARIANT: poden fer diversos tocs per equip
colpejarFinalitzar amb el joc de raspall quasi al 100%
Finalitzar amb el joc de raspall quasi al 100%

- VARIANT: poden parar la pilota i

NOM JOC: COMPETICIÓ DE RASPALL

DURACIÓ: 20-25'

MATERIAL: cons i pilotes espuma, paper o badana

DISTRIBUCIÓ: grups de 5 alumnes

EXPLICACIÓ: aprofitem els grups i la distribució que tenim d'abans. Cada grup té un reserva que entrarà a la finalització de cada quinze. Finalitzem la sessió amb la part més important, organitzarem ràpidament una xicoteta competició de tots contra tots amb semifinals, 3r i 4t lloc i final.

-El jugador professional participarà en algun equip en inferioritat numèrica i anirà donant consells en tot moment.

TORNADA A LA CALMA: Duració 5-10'

NOM JOC: MASSATGE PILOTER

DURACIÓ: 3-5'

MATERIAL: pilotes de foam, badana o tenis

DISTRIBUCIÓ: per parelles

EXPLICACIÓ: amb una pilota per a cada parella, es van fent un massatge al company en l'esquena i el mateix a l'inrevés.

OBSERVACIONS: preferible fer una gran foto de grup i una xarrada on fem una xicoteta reflexió sobre el que ha sigut la jornada de pilota a l'escola, aprofitar la formació per a la foto per insistir als alumnes i mestres de la importància que participen en el club o escola local o comarcal de pilota valenciana, que és un esport molt divertit com ells han comprovat en primera persona, que competiran per tot arreu, que van a fer molts amics...

7. ALUMNAT AMB NECESSITATS ESPECIALS

IMPORTANT: Sempre seguirem les directrius que ens marque l'equip docent. En aquests casos és fonamental disposar de tota la informació al respecte sobre les característiques de l'alumnat en el que anem a treballar per poder garantir l'èxit de la sessió.

ALUMNAT AMB TRASTORN PER DÈFICIT D'ATENCIÓ AMB HIPERACTIVITAT (TDA-H)

El TDA-H és una alteració del comportament que presenta símptomes d'impulsivitat, d'hiperactivitat i d'inatenció.

Les dificultats més significatives de l'alumnat amb TDA-H en relació amb la nostra tasca al col·legi són:

- **Atenció:** falta d'atenció als detalls i estímuls del context.
- **Impulsivitat:** actua de forma immediata sense pensar en les conseqüències.
- **Hiperactivitat:** el moviment continu és la característica més significativa.
- **Comportament:** immadur i inapropiat per a la seua edat. Es tracta d'un alumnat imprevisible.
- **Desobediència:** l'alumnat sol fer el contrari al que se li marca, així com presenta canvis bruscos d'humor, té un concepte pobre de si mateixa i no accepta perdre.
- **Nivell motriu:** dificultats en el control dels seus moviments a causa de la falta d'atenció en la seua regulació.
- **Adaptació social:** aquest alumnat sol rebre un gran nombre de recriminacions verbals i gestuals.
- **Autoconcepte i autoestima:** solen buscar l'aprovació social i agradar a tothom. Tenen un nivell molt baix d'autoconcepte i autonomia.

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ AMB ALUMNAT AMB TDA-H

Sessió teòrica

- Situar a l'alumnat amb TDA-H prop del tècnic/professional.
- Assignar-li un rol al llarg de l'entrevista: portar l'ordre de preguntes, apuntar a la pissarra el més important, buscar informació a l'ordinador, etc.
- Encarregar a l'alumnat amb TDA-H realitzar un resum de les dades més importants que es diuen a l'entrevista.
- Portar un diàleg i un tracte verbal acord amb les seues característiques: ficar límits en relació als seus actes, negociar normes i conseqüències, aplicar conseqüències immediates, reforçar la seua autoestima, donar recompensa, valorar el seu esforç, etc.

Sessió pràctica

- Insistir en el fet del poc valor del resultat final.
- Assignar-li un rol: portar el tanteig al seu equip, avisar de la fi de les partides, dissenyar les mesures de les pistes, mediador en qualsevol tipus de conflicte entre els companys, etc.

NOTA: Totes aquestes mesures canviaran en nivell del grau del trastorn de l'alumnat amb TDA-H.

ALUMNAT AMB TRASTORN DE L'ESPECTRE AUTISTA (TEA)

El TEA és un tipus de trastorn que s'inclou dins de les alteracions del neurodesenvolupament i que també inclou altre tipus de trastorn, com el de la comunicació social.

Les dificultats més significatives de l'alumnat amb TEA en relació amb la nostra tasca al col·legi són:

- **Dèficits persistents en comunicació i interacció social.**
- **Reciprocitat socioemocional:** problemes per a mantindre la conversa, pocs apropaments socials, així com una predisposició reduïda per a compartir interessos, emocions o afecte.
- **Conductes comunicatives no verbals:** anomalies en el contacte visual i en la comprensió i utilització de gestos, falta total d'expressivitat emocional.
- **Desenvolupar, mantindre i comprendre relacions:** dificultats per encaixar en els diferents contextos socials, absència aparent d'interés en la gent.

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ AMB ALUMNAT AMB TEA

Sessió teòrica

- Situar a l'alumnat amb TEA prop del tècnic/professional.
- Utilitzar el projector i els recursos audiovisuals per a captar la seua atenció.
- Posar en contacte a l'alumnat amb TEA amb el material que porta el tècnic a la sessió.
- Reforçar positivament totes les aportacions al llarg de l'entrevista.
- Demanar la seua opinió en relació a l'entrevista i com s'ho està passant.

Sessió pràctica

- Integrar l'alumnat amb TEA dins del grup per mitjà de l'ajuda de la resta de l'alumnat: participar en la treta, adaptant el joc amb pilotes grans, modificar el nombre d'integrants de l'equip, modificar el nombre de colps del seu equip, etc.
- Animar totes les aportacions de l'alumnat amb TEA al llarg de la sessió.
- Demanar la seua opinió en relació al joc i com s'ho està passant.

- Insistir en la integració amb els companys: donar la mà als contraris, demanar joc, canvi de companyes i companys, etc.

NOTA: Totes aquestes mesures canviaran en nivell del grau del trastorn de l'alumnat amb TEA

8. BIBLIOGRAFIA RELATIVA A L'APRENTATGE DE LA PILOTA VALENCIANA

GENERAL

- Agulló, V., Congost, Josep M. (2019). *La Pilota Grossa*. Institut d'Estudis Comarcals de la Marina Alta, Edicions 96.
- Agulló, V., González-Alcaide, G.. i Gómez-Ferri, J. (2016). *La Pilota Valenciana: Pràctica, Ciència i Codi*. Publicacions de la Universitat de València.
- Agulló, V. (2015) *Catàleg Esport Tradicional Valencià i Territori*. Servei de Publicacions de la Universitat de València
- García-Frasquet, G. i Llopis-Bausset, F. (1991) *Vocabulari: El joc de pilota*. Generalitat Valenciana, Conselleria de Cultura, Educació i Ciència,
- Llopis-Bausset, F. (1999). *El joc de pilota valenciana*. Carena editors
- Martos, D. (2011). *Pilota Valenciana: Propostes Didàctiques per ensenyar i aprendre el nostre joc*. Paiporta. Editorial Denes
- Sarasol, D. (2013). *Catàleg Faixa Roja, Faixa Blava*. Publicació del Museu d'Etnologia i Museu del Genovés.
- Revista *Ferida*. <https://www.ferida.co/>
- Col·lecció *Això és com Tot*

PRIMÀRIA

- Giner, S., Luque, F. i Molines, V. (2009). *El joc de pilota. Col·lecció Tallers de Cultura Popular Valenciana*. Edicions 96
- Giner, S. Luque, F i Molines, V. (s.d) *Quadern d'activitats de Joc de Pilota*. Edicions 96

SECUNDÀRIA

- Conselleria d'Educació i Cultura. La Pilota Valenciana. Unitat Didàctica. Suport a l'ensenyament en valencià. Diversos autors

9. ENLLAÇOS WEB D'INTERÉS

Enllaços recursos didàctics:

Pilota a l'escola: www.pilotaescola.gva.es

Coordinació de Pilota Valenciana: www.ceice.gva.es/web/deporte/recursos-didacticos

Material didàctic: <https://pilotadidactica.com/material-didactic/>

Enllaços institucionals:

Pilota a l'escola: www.pilotaescola.gva.es

Coordinació de Pilota Valenciana: www.ceice.gva.es/ca/web/deporte/pilota-valenciana

Federació de Pilota Valenciana: www.fedpival.es

Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport: www.cece.gva.es

Direcció General de l'Esport: esport.gva.es

Enllaços informació Pilota Valenciana:

Museu de la Pilota: www.museupilota.com

Fredisport, S.L.: www.pilotavalenciana.com

Escola de Pilota: www.escoladepilota.com

ANNEX I. QÜESTIONARI DE JUGADOR

Arribarà al correu electrònic personal en format *Google Formularios*, però els ítems són aquests:

JUGADOR		
DATA		
HORA D'ARRIBADA AL CENTRE		
HORA D'EIXIDA DEL CENTRE		
COL·LEGI		
POBLACIÓ		
ACTIVITAT DESENVOLUPADA	☐ Raspall ☐ Jocs ☐ Frontó ☐ Altres :	
ACTITUD DELS ALUMNES	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	
ACTITUD DEL PROFESSOR / A	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	
INSTAL·LACIONS DEL CENTRE	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	
PROPOSTA DEL CENTRE	☐ Participarà en la TROBADA ☐ Altres :	
VALORACIÓ DE L'ACTUACIÓ DEL JUGADOR	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	Observació:
OBSERVACIONS I ASPECTES A TINDRE EN COMPTE		

ANNEX II. QÜESTIONARI

Arribarà al correu electrònic personal en format *Google Formularios*, però els ítems són aquests:

TÈCNIC			
DATA			
HORA D'ARRIBADA AL CENTRE			
HORA D'EIXIDA DEL CENTRE			
COL·LEGI			
POBLACIÓ			
ACTIVITAT DESENVOLUPADA	☐ Raspall ☐ Jocs ☐ Frontó ☐ Altres :		
ACTITUD DELS ALUMNES	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala		
ACTITUD DEL PROFESSOR / A	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala		
INSTAL·LACIONS DEL CENTRE	☐ Bones ☐ Regulars ☐ Males		
	Observacions		
PROPOSTA DEL CENTRE	☐ Participarà en la TROBADA ☐ Altres :		
VALORACIÓ DE L'ACTUACIÓ DEL TÈCNIC	<table border="1"> <tr> <td> ☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala </td> <td>Observació:</td> </tr> </table>	☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	Observació:
☐ Bona ☐ Regular ☐ Mala	Observació:		
ALTRES OBSERVACIONS I ASPECTES A TINDRE EN COMPTE			